

پرونده‌ای درباره آموزش کفش در ایران

آموزش صنعت کفش حق هر کفاش ایرانی است

■ هوشنگ صدفی

آموزش در حوزه صنعت کفش یکی از نیازهای اساسی تولیدکنندگان و صنعتگران حوزه کفش به شمار می‌آید، یافته‌های میدانی از صنعتگران کفش نشان داده که یادگیری در صنعت کشور بیشتر متکی بر رویه استاد و شاگردی بوده و کمتر کسی توانسته از طریق شیوه‌های آموزشی آکادمیک در زمینه یادگیری صنعت کفش اطلاعاتی بیاموزد.

اما تجربه راه‌اندازی مرکز آموزش علمی و کاربردی «چرم تهران» وابسته به شهرک‌های صنعتی استان تهران در سال ۱۳۸۲ با اخذ مجوز از وزارت صنایع و معادن و دانشگاه جامع علمی و کاربردی برای تربیت نسل جوان کارآمد و متخصص در حیطه صنعت چرم و کفش موجب شد که جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش با همکاری دانشگاه علمی و کاربردی رشته کفش را

در مقطع کاردانی در چهارراه فرمانیه تهران با هدف آموزش دست‌اندرکاران و علاقه‌مندان به صنعت کفش راه‌اندازی نمایند. در طول این سال‌ها برخی از مدیران و صنعتگران حوزه کفش علاقمند بودند تا با جذب نیروهای متخصص و تربیت نیروی انسانی بتوانند صنعت کم‌رمق کفش ایران را متحول کنند اما با وجود تلاش‌ها و پیگیری نهادهای صنفی و دانشگاهی رشته‌های چرم

وکفش در دو دانشکده مختلف راه اندازی شد اما متأسفانه تولیدکنندگان و صنعتگران نتوانستند از قابلیت های دانش فنی در این دانشکده ها برای تربیت نیروی انسانی توانمند خود بهره بگیرند، آخرین اخبار دریافتی از این دانشکده ها نشان می دهد که گرایش جوانان به این دو رشته صنعتی تا حدودی کاهش یافته، امیدواریم با طرح مضامین آموزشی و انعکاس مشکلات در این حوزه ها صنعتگران، تولیدکنندگان، نهادهای صنفی و نشریات تخصصی بتوان، موضوع آموزش در حوزه های چرم و کفش را تعمیق بخشید.

روز پنجشنبه ۱۵ دی ماه برای اطلاع از کم و کیف آموزش رشته کفش به چهارراه فرمانیه کوچه شهید نوریان دانشکده علمی - کاربردی چرم و کفش وابسته به وزارت صنایع و معادن رفتم تا ضمن گفت و گو با دانشجویان کاردانی این رشته، مسایل موجود در شکل گیری رشته و موانع مرتبط با آن را بازکاوی کنم هر چند که در این گفتگو فرصتی نشد تا با دست اندرکاران راه اندازی رشته صحبت کنم اما مشخص شد که در راه اندازی این رشته صنعتی، نهاد صنفی جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش تلاش مضاعفی داشته اند و با ارتباطات و پیگیری های خود در مجامع دولتی و دانشگاهی توانسته اند چراغ دانایی را در این رشته روشن نگاه دارند. بی گمان در شماره های آتی مجله بازار چرم و کفش به سراغ تک تک آنانی که در راه اندازی و ارتقاء رشته تخصصی چرم و کفش دستی بر آتش داشته اند خواهیم رفت تا در زمینه فراز و نشیب آموزش صنعت کفش در ایران اطلاعات قابل توجهی را به مخاطبان ارائه نماییم.

حمایت از دانشجویان رشته کفش

محسن پورسهی: که خود آموزشگاه کفش اول را دارد و در حوزه آموزش کفش به صنعتگران خدمات آموزشی ارائه می کند در گفتگو با خبرنگار بازار چرم و کفش گفت: مدت برگزاری دوره کاردانی کفش در این دانشکده دو سال و نیم است. ۱۴ نفر از دانشجویان دانشکده اهل تهران اند ولی سه نفر از دانشجویان شهرستانی هستند. برخی از تولیدکنندگان کفش، دانشجویان این دوره را بورسیه کرده اند.

وی افزود: هزینه هر ترم دانشکده کفش بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان است که به تناسب واحدها با هم تفاوت می کنند، دانشجویان کفش در طول این مدت بین ۶۷ تا ۶۸ واحد درسی را باید پاس کنند.

فتاح دادبخش: از کارکنان تولیدی کفش

سیاره نیز درباره واحدهای درسی و ارتباط آن ها با تولید کفش گفت: ۷۰ درصد واحدهای درسی با موضوع تولید کفش مرتبط هستند از جمله زبان تخصصی کفش، طراحی کفش، ارگونومی، تاریخچه کفش و سایر واحدهای درسی مرتبط. هم اینک بچه های رشته کفش ۱۳ واحد باقی مانده را تا آخر دی ماه پاس می کنند.

خوشبختانه به جز یکی دو نفر از دانشجویان، همه در رشته های تخصصی کفش مشغول به کار هستند.

وی با تأکید بر این نکته که دانشجویان دوره

متأسفانه تولیدکنندگان و سرمایه گذاران کفش هیچ علاقه ای به دانش افزایی در زمینه صنعت کفش ندارند بنابراین پیشنهاد می کنم مسئولان برپایی دوره کاردانی جلسات توجیهی برای این عده از تولیدکنندگان و صنعتگران کفش برپا کنند تا اهمیت و ضرورت آموزش را برای آن ها روشن کنند

اول مشمول آزمون و خطای دست اندرکاران برپایی رشته کفش شدند افزود: در زمان راه اندازی رشته کفش، دانشکده امکانات گسترده ای برای در اختیار گذاشتن به دانشجویان نداشت بنابراین در کنار آموزش واحدهای درسی هیچ یک از دانشجویان را به کارخانه های تولید کفش راه نمی دهند تا از نزدیک کارکرد تولید صنعت کفش را ببینیم با این حال با کمک جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش توانستیم از چند کارخانه تولید چرم بازدید کنیم اما نتوانستیم در طول دوره کاردانی از آموزش های تخصصی و عملی بهره ای بگیریم.

افزایش دانش فنی تولیدکنندگان کفش

مجید دایی: دانشجوی رشته کاردانی کفش که از تولیدی کفش بهشتیان اصفهان در این دوره شرکت کرده است، درباره موانع شیوه های آموزشی رشته کفش گفت: هم اینک به عنوان سرپرست تولید کفش کارخانه بهشتیان فعالیت دارم خوشبختانه مسئولان کارخانه همکاری خوبی

بایبند در طول آموزش دارند با این حال برای دانش افزایی در صنعت کفش در این دوره آموزشی ثبت نام کرده ام.

با توجه به بعد مسافت اصفهان تا تهران یک هفته در میان به دانشکده می آیم و دو روز در هفته در کلاس های دانشکده شرکت می کنم، با توجه به حضور در این دوره فکرمی کنم دانش فنی صنعتگران شاغل نیز افزایش یابد.

وی افزود: شناخت از کاربرد دستگاه پی یو، تزریق پلی یورتان، پستایی سازی، کار با چرم، طراحی کفش و سایر جنبه های تولید کفش، اطلاعات علمی و فنی افراد را بالا می برد.

ناصرحاتمی: فروشنده فروشگاه متین تبریزی

که خود دانشجوی رشته کفش است درباره انگیزه خود برای تحصیل در رشته کفش می گوید: خیابان رودکی در فروشگاه تک فروشی کفش و در باغ سپهسالار نیز در زمینه پخش کفش به فعالیت می پردازیم، قصد داشتیم که ادامه تحصیل بدهم از این رو در ارزیابی دفترچه دانشگاه رشته کفش را دیدم چون به نحوی باشغلم مرتبط بود آن را انتخاب کردم.

در طول برگزاری رشته کفش با واحد درسی مدیریت فروش توانستم اطلاعات خوبی را در زمینه شغل فعلی ام یاد بگیرم همین اطلاعات توانست نگاهم را در زمینه فروش تغییر دهد امیدوارم کارشناسی رشته کفش در ایران راه اندازی شود تا این حوزه علمی را ادامه بدهم.

سید مسعود تقوی: دیگر دانشجوی رشته

کفش دانشگاه علمی و کاربردی که خود در کفش پالیک مشغول به کار است ضمن اشاره به حمایت جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش از راه اندازی دوره کاردانی گفت: اتحادیه کفاشان دست دوز تهران هیچ نقشی در شکل گیری این دوره نداشته بلکه عامل اجرایی این دوره آموزشی وزارت صنایع و معادن سابق بوده که با پیگیری جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش توانستند برای اولین بار در ایران دانشکده چرم و کفش را راه اندازی کنند.

وی که در تولید کفش مردانه و صندل زنانه مشارکت دارد افزود: اخیراً در زمینه آموزش در صنعت کفش مطلبی را برای یکی از مجلات نوشته ام که در آن به مسایلی از قبیل ضرورت آموزش در بین کفاشان، پیچیدگی های فروش، امور بازرگانی، تولید کفش پرداخته ام این صنعت به خاطر تنوع تولید و تعدد شیوه های تولید از پیچیدگی خاصی برخوردار است علاوه بر آن

وضعیت پا نیز به تناسب اهمیت آن در اجزای بدن، آشنایی تولیدکنندگان کفش با این مقوله را می‌طلبد.

با وجود تلاش مضاعف تولیدکنندگان و صنعتگران کفش، هنوز صادرات قابل توجهی در این زمینه فراهم نیست، انتظار می‌رود با دانش‌افزایی در این زمینه بتوانیم با بهبود شیوه‌های تولید، برنامه‌ریزی و ارتقاء دانش فنی بتوانیم نواقص صنعت کفش را تا حدودی برطرف سازیم.

طراحی کفش و دانش فنی دوره‌های کاردانی مرتضی تهرانی: برخلاف سایر دانش‌آموختگان

صنعت کفش در زمینه طراحی و مدل‌سازی کفش در تولیدی مسترز فعالیت دارد، وی درباره تأثیر آموزش در روند تولید کفش می‌گوید: حضور در این دور توانسته نکته‌های جدیدی را به دست‌اندرکاران تولید کفش ارائه نماید، خوشبختانه در طراحی کفش از این مسایل آموزشی به نحو احسن بهره می‌گیرم، علاوه بر آن مدیر کفش مسترز، آقای خسرو خرم آبادی نیز علاقه دارد که بنده از این دوره کاردانی صنعت کفش اطلاعات خوبی دریافت کنم تا تأثیر آن را در صنعت کفش مشاهده کنم.

تهرانی با اشاره به آموزش طراحی مدل و طراحی پیش از ورود به دانشکده کاردانی کفش افزود: پیش از این مدتی دوره طراحی کفش را به صورت فشرده پیش‌خانم فتحیه یادگرفتم، هم‌اینک حدود شش سالی است که طراحی کفش را انجام می‌دهم ولی با این حال حدود ۱۷ سال در صنعت کفش سابقه دارم. البته از طریق اینترنت با وب‌سایت‌های تخصصی طراحی کفش مرتبط هستم و سعی کرده‌ام با ایده گرفتن از طرح‌های خارجی و بومی‌سازی آن‌ها طرح‌های خوبی را به مصرف‌کنندگان ایرانی عرضه نمایم.

محسن ادب: که در کفش پاراک سرپرست کارگاه تولید است درباره انگیزه‌های خود برای آموزش دوره کاردانی صنعت کفش می‌گوید: هشت سالی است که در صنعت کفش فعالیت می‌کنم این صنعت حرفه پدیری‌ام بوده و براساس علایق شخصی آموزش رشته کاردانی کفش را انتخاب کرده‌ام، هدفم از مشارکت در این رشته این است که بتوان کفش‌هایی را با دانش فنی و علمی تولید و عرضه نمایم البته ایده‌هایی دارم که می‌توان با افزایش دانش فنی در صنعت کفش آن‌ها را در تولید عملی کرد علاوه بر آن کسانی که به این دوره وارد شده‌اند اشخاصی هستند که صرفاً

براساس تمایل قلبی به دوره آموزشی آمده‌اند، بنظرم بزرگترین ضعف این رشته تحصیلی، ناشناس بودن دوره کاردانی کفش بین مردم است چرا که اغلب مردم صنعت کفش را به معنای واقعی آن نمی‌شناسند.

وی درباره برگزاری اولین دوره رشته کفش افزود: این دوره چون اولین تجربه برگزاری دوره کاردانی رشته کفش بود بنابراین از محدودیت‌هایی نیز در زمان آموزش برخوردار بود، هر چند که اساتید دوره تلاش داشتند تا به بهترین وجه اطلاعات ما را افزایش دهند اما انتظار می‌رفت که افراد مجرب دیگری از جمله خانم فتحیه در زمینه طراحی کفش به مجموعه کادر آموزشی بپیوندند تا غنای علمی دانشجویان افزایش یابد، البته در حوزه صنعت کفش افراد با تجربه و علمی خوبی وجود دارد اما نمی‌دانم چرا با کادر آموزشی دانشکده همکاری نمی‌کنند؟ انتقال اطلاعات آن‌ها به نسل جوان می‌تواند تأثیر مثبتی در طراحی تولید و عرضه کفش ایرانی داشته باشد.

در طول برگزاری رشته کفش با واحد

درسی مدیریت فروش توانستم

اطلاعات خوبی را در زمینه شغل فعلی‌ام

یادگیرم همین اطلاعات توانست

نگاهم را در زمینه فروش تغییر دهد

امیدوارم کارشناسی رشته کفش در

ایران راه‌اندازی شود تا این حوزه علمی

را ادامه بدهم

عدم همکاری تولیدکنندگان صنعت کفش با دوره آموزشی

کامبیز نصیری‌راد: که در زمینه صنعت کفش به تحقیق و مطالعه می‌پردازد درباره ورود اساتید خارجی و تدریس در دانشکده به خبرنگار چرم و کفش گفت: برخی از دروس در دانش‌افزایی دانشجویان مؤثر نیستند البته انتظار می‌رود دست‌اندرکاران برپایی دوره کاردانی کفش در مقطع کارشناسی از اساتید به نام خارجی بهره بگیرند هرچند که برخی از افراد دانشکده تمایل ندارند مقطع کارشناسی کفش را ادامه دهند چون

به باور آن‌ها همین مدرک کاردانی برای آن‌ها کفایت می‌کند. در بین اساتید دوره کاردانی برخی مرتبط با حوزه کفش هستند و برخی آن‌چنان شناختی از صنعت کفش ندارند.

وی با انتقاد از عدم همکاری تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران صنعت کفش در زمینه برگزاری دوره کاردانی افزود: متأسفانه تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران کفش هیچ علاقه‌ای به دانش‌افزایی در زمینه صنعت کفش ندارند بنابراین پیشنهاد می‌کنم مسئولان برپایی دوره کاردانی جلسات توجیهی برای این عده از تولیدکنندگان و صنعتگران کفش برپا کنند تا اهمیت و ضرورت آموزش را برای آن‌ها روشن کنند، علاوه بر آن عدم حضور دانشجویان در کارخانه‌های بزرگ تولید کفش می‌تواند افق روشنی را برای آن‌ها ترسیم کند هم‌چنین حضور این دانشجویان در کارگاه‌های تولیدی تأثیر مثبتی را در روند به‌روز کردن تولید و ماشین‌آلات خواهد داشت. مجله بازار چرم و کفش می‌تواند در قالب اتاق فکر ارتباط بین صنعت و دانشگاه را تحکیم بخشد معرفی قابلیت‌های دانشجویان مستعد به صنعتگران کفش زمینه اشتغال‌زایی آن‌ها را به خوبی فراهم می‌کند.

سید حسین یزدی: تنها دانشجوی کاردانی رشته کفش است که خارج از حوزه صنعت کفش به این رشته علاقمند شده است او درباره عدم مشارکت کارخانه‌های تولیدی کفش با برپایی دوره آموزش گفت: تاکنون هیچ یک از صنعتگران بزرگ کفش در پشتیبانی از این دوره پیشقدم نشده‌اند حتی در طول برپایی دوره با برخی از دانشجویان علاقمند کفش همکاری خوبی نداشتند به گونه‌ای که باعث شد چند نفر از دانشجویان از ادامه تحصیل بازمانند.

وی در زمینه برپایی دوره‌های علمی نیز افزود: البته در طول برپایی دوره آقایان لشگری و موسوی از جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش حمایت‌های خوبی از دوره داشته‌اند، در زمینه دوره‌های تخصصی و علمی مرتبط با رشته تحصیلی کفش نیز تاکنون همکاری دانشجویان مشرثمر بوده، وگرنه دانشکده و هیچ‌یک از صنعتگران کفش مشارکتی نداشته‌اند، حضور در نمایشگاه‌های تخصصی چرم و کفش در مشهد و تبریز نیز اغلب با هزینه‌های شخصی دانشجویان امکان‌پذیر بوده، امیدوارم صنعتگران کفش با حمایت از دوره کاردانی کفش بتوانند در زمینه آموزش‌های کاربردی کفش گام‌های مؤثری بردارند.